

SAMENVATTING

Wat is interdisciplinair onderzoek? Dat is de vraag die ten grondslag ligt aan deze verkennende publicatie van De Jonge Akademie. De basis hiervoor werd gelegd tijdens een socratisch gesprek dat leden van De Jonge Akademie over het begrip interdisciplinariteit hebben gevoerd. We moesten vaststellen dat wat ‘interdisciplinair’ wordt genoemd vaak niets meer is dan een ‘multidisciplinaire’ combinatie van disciplinaire perspectieven. Interdisciplinariteit gaat een beslissende stap verder. Kenmerkend voor interdisciplinair onderzoek is een verandering van wetenschappelijke identiteit, waarbij dat laatste wordt opgevat als een samenspel van vragen die onderzoekers stellen, methoden die ze toepassen en uitkomstmaten die ze hanteren. Aan de hand van concrete voorbeelden laten we zien dat zo’n verandering van wetenschappelijke identiteit zowel positieve als negatieve effecten kan hebben.

Op basis van een enquête en een reeks interviews is vervolgens in kaart gebracht welke belemmeringen leden van De Jonge Akademie ervaren voor het opzetten en uitvoeren van interdisciplinair onderzoek. Deze interviews met persoonlijke ervaringen rond interdisciplinair werken zijn verspreid over deze publicatie opgenomen.

Belangrijke knelpunten zijn de disciplinaire oriëntatie van de meeste subsidieverstrekkers, de grote tijdsinvestering die nodig is om kennis te nemen van inzichten van buiten de eigen discipline, cultuurverschillen tussen disciplines en frictie met een universitaire infrastructuur die, vooral wat betreft het onderwijs, grotendeels disciplinair is verkaveld. Er zijn echter goede redenen om deze barrières te slechten, of ten minste te beperken. Interdisciplinair onderzoek draagt immers sterk bij aan wetenschappelijke innovatie, leidt tot verbreding en verdieping van individuele disciplines, genereert discipline-overstijgende kennis en is vaak onontbeerlijk voor het analyseren van grote maatschappelijke uitdagingen.

Met het oog op deze verrijking is dan ook een reeks concrete aanbevelingen geformuleerd om interdisciplinair onderzoek op alle niveaus te faciliteren en stimuleren. Op microniveau sporen we individuele onderzoekers aan om tijd vrij te maken voor kennismaking met andere onderzoekstradities. Universiteitsbestuurders – mesoniveau – roepen we op interdisciplinair onderzoek te belonen en faciliteiten voor dergelijk onderzoek te creëren, variërend van goed geoutilleerde laboratoria tot *visiting professorships* voor wetenschappers die zich buiten hun eigen vakgebied willen oriënteren. Op macroniveau ten slotte, een oproep aan beleidsmakers om de subsidiemogelijkheden voor interdisciplinair onderzoek te verruimen en aan wetenschappelijke tijdschriften de vraag na te denken hoe een gewenste interdisciplinaire focus te combineren is met solide *peer review*-procedures.